

HANDBOK FÖR MODERATORER I E-PANELEN

Introduktion för moderatorer

INNEHÅLL

- E-panelen
- Moderatorer i E-panelen
- Kommunikation i E-panelen
- Förberedelser av E-panelen
- Leda diskussionen
- Problemsituationer i diskussionen i E-panelen
- Slututtalande

VAD ÄR E-PANELEN?

- Justitieministeriets webbtjänst.
- En plattform och metod för att höra barn och unga samt för dialog mellan barn, unga och beslutsfattare.
- Har utvecklats i samarbete med justitieministeriet, den nationella barnstrategin, Kompetenscentret för ungas delaktighet, medborgarorganisationer som arbetar med barn och unga samt undervisnings- och kulturministeriet.
- I utvecklingsarbetet har man utnyttjat forskningsdata om barns och ungas deltagande i samhället.

E-PANELEN ÄR

- för alla unga en digital kanal som är lätt att använda för att framföra sina åsikter, diskutera samhällseliga frågor och frågor som intresserar dem samt få positiva upplevelser av deltagande.
- för tjänsteinnehavare (t.ex. lagberedare och personer som ansvarar för höranden) en riksomfattande kanal för att höra ungdomars åsikter om samhällsfrågor.
- stöd för påverkan på nationell, regional och lokal nivå.

VEM DELTAR I E-PANELEN?

- E-panelen är en sluten diskussion som unga kan gå med i genom att anmäla sig.
- I e-paneler medverkar förutom ungdomar även moderatorer som ger en bakgrund till panelen, upprätthåller diskussionen och ser till att reglerna följs. Dessutom kan till exempel forskare, beslutsfattare, arbetstagare och tjänsteinnehavare delta i diskussionerna med inbjudan.
- Dessutom kan till exempel forskare, beslutsfattare, arbetstagare och tjänsteinnehavare delta i diskussionerna med inbjudan.
- Uppgifter om deltagarna syns endast för moderatorerna och den som upprätthåller tjänsten. För de övriga deltagarna syns endast en signatur.

VAD HÄNDER I E-PANELEN?

- Diskuteras ett på förhand överenskommet ämne skriftligt anonymt i 1–3 veckor.
- Diskussionerna modereras och i diskussionerna iaktas principerna för tryggare rum.
- För diskussionerna finns ett kort bakgrundsmaterial som ger en introduktion i ämnet för diskussionen.
- Utifrån diskussionen i panelen utarbetar moderatorerna ett slututtalande som skickas vidare till beslutsfattarna.
- För utomstående syns endast det gemensamma slututtalandet som panelen utarbetat.

Att bli självständig

Flera paneler, bland annat
ur perspektivet för

- Ekonomi,
- Relationer
- Skola och arbetsliv

Jämlikhet

Jämställdhet

Regnbågs- ungdomar

Demokrati

Ett tryggare Finland *

Ensamhet

Ett ämne som de
unga önskat

Coronaviruset **

* I samarbete med justitieministeriet

** Tillsammans med forskningsprojektet
ALL-YOUTH

VIDEOINSPELNINGAR

VIDEO: Tryggare rum

- En video om vad ett tryggare rum innebär och hur ett sådant kan säkerställas i E-panelen.

https://drive.google.com/file/d/1Qn9VV-4mKr04e5_8dp7P0_CBGQnV2IL2/view

VIDEO: Vad är E-panelen?

Satu Rantakärkkä vid de Ungas skyddshus vid Finlands Röda Kors berättar om E-panelen och dess verksamhetsprincip.

Videon är en del av webbskolan på webbplatsen Nuoretjaosallisuus.fi, receptet för delaktighet (Osallisuuden resepti) och den finns på adressen

<https://nuoretjaosallisuus.fi/v-konkreettisen-osallisuustyon-valineet-digiraati-laaturit-noste-itsearviointi/>

MODERATORER I E-PANELEN

VAD GÖR MODERATORERNA?

- **Innan panelen** inleds förbereder moderatorerna bakgrundsmaterial för e-panelen, reklam och planerar vad som ska diskuteras i panelen och hur ungdomar ska informeras om panelen.
- **Under rådet** diskuterar med de unga medan panelen pågår och upprätthåller ett tryggare rum.
- **Efter rådet** skriver utifrån diskussionen i panelen ett slututtalande, det vill säga en sammanfattning av diskussionen.

STÖD OCH UTBILDNING FÖR MODERATORER

- Det är bra att varje panel har 2–6 moderatorer.
- Den person som ansvarar för organisationens e-panel (admin) utbildar moderatorerna och ser till att de har tillräckligt med stöd och kunskap för att moderera e-panelen

KOMMUNIKATION I E-PANELEN

- Kommunikation är en väsentlig del av varje e-panel och hur den lyckas.
- Särskilt viktig är kommunikationen till unga. När vi når ungdomar genom kommunikation får vi deltagare till diskussionen i panelen och till slut lyckas vi med målet för e-panelen, det vill säga att lyfta fram de ungas röst och möjligheter att påverka.
- Berätta om e-panelen för de unga i kanaler som de använder, möt de unga och bjud in dem. Utnyttja också aktörer som möter unga och samarbeta med dem
- Det är viktigt att samarbeta med både ungdomar och personer som arbetar med ungdomar kring kommunikationen om e-panelen och att den sker via flera kanaler
- Även om du inte deltar i själva kommunikationen kan du bjuda in bekanta till e-panelen via dina egna kanaler.
- Det är lättare för människor att gå med när informationen eller inbjudan kommer från en bekant eller rätt person.
- Kom ihåg att du också kan bjuda in unga att delta i kommunikationen!

EXEMPEL PÅ KOMMUNIKATION FÖR EN ENSKILD PANEL

— Före panelen — Under panelen — Efter panelen —

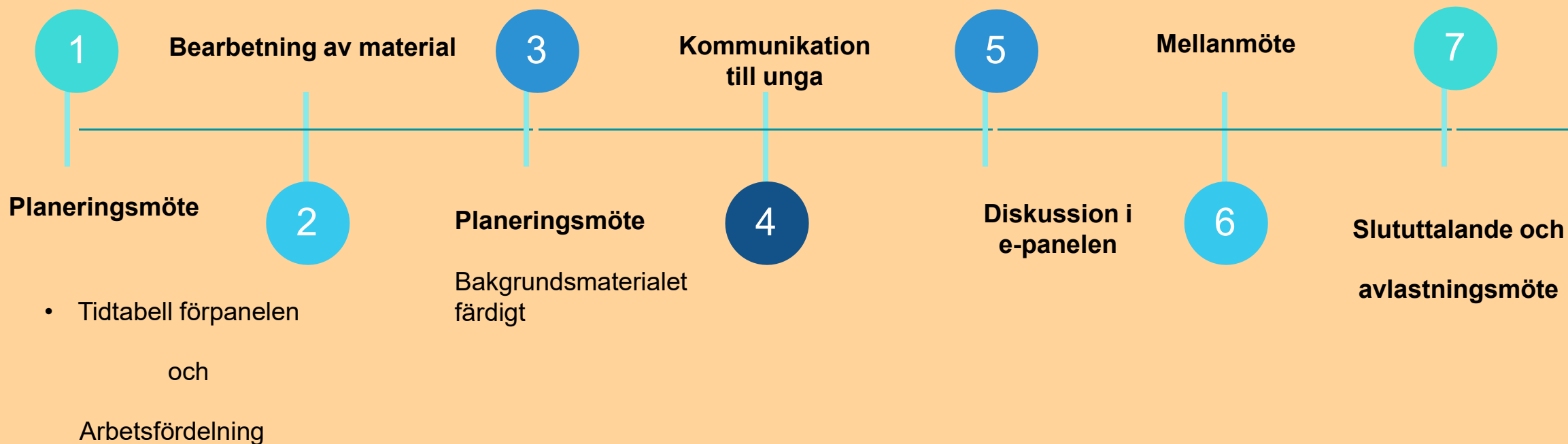
REKLAM FÖR E-PANELER

VAD SKA REKLAMEN INNEHÅLLA?

- 1) Grundläggande information om panelen:
 - Vad det är fråga om?
 - Vem panelen är avsedd för?
 - Tidtabellen för panelen?
 - Varför den har betydelse
 - Hur man går med i panelen
- 2) Anvisningar för anmälan.
- 3) Var får man mer information om e-panelen
- 4) Tala direkt till de unga, de är experter på sina egna upplevelser.

FÖRBEREDELSE AV E-PANELEN

TIDSLINJE FÖR E-PANELEN

BAKGRUNDS- MATERIAL

- Inför e-panelerna erbjuds bakgrundsmaterial så att deltagarna i diskussionen får en inblick i det ämne som ska behandlas. Det kan innehålla text, länkar till videor, bilder eller webbplatser.
- Det är bra om materialet är slagkraftigt och lätt att förstå.
- I bakgrundsmaterialet är det också bra att förklara termer och begrepp som är väsentliga för diskussionen.
- I bakgrundsmaterialet är det bra att berätta vem som ordnar e-panelen och varför.
- Om du vet vart de ungas budskap förmedlas, berätta det redan här.

TERVETULOA DIGIRAATIIN!
Kevään 2022 raatien teemana on **SATEENKAAREVA NUORUUS**.
Sateenkaareva nuoruus -raadissa nuoret pääsevät kertomaan omista ajatuksistaan ja kokemuksistaan mm. itsenäistymisestä, ennakkoluuloista sekä kohtaamisista. Nuorten turvatalot tekevät raadista nostoja somekanaville sekä nuorten Pride viikolle.

ENNAKKOLUULOT JA STEREOTYPIAT
Tässä raadissa keskustelun aiheina on ennakkoluulot ja stereotyyptit.

Mistä asioista esimerkiksi toivoisimme raadissa kuulevamme?
- Oletko ollut tilanteissa, jossa identiteettisi on epäilty tai vähätetty?
- Mitä ennakkokäsityksiä tai yleistyksiä haluaisit tuoda näkyväksi?
- Miten näitä voisi kumota?
- Missä tilanteissa määrittely tai lokerointi on tarpeen?
- Milloin niistä olisi hyvä luopua?

MIKÄ ON DIGIRAATI?
Digiraati.fi on keskustelualusta, jolla pyritään parantamaan nuorten osallisuutta ja vaikuttamista. Keskustelusta tehdään kooste, joka toimitetaan sellaisille tahoille, joiden pitäisi olla nuorten mielipiteistä tietoisia. Keskustelusta tehdään myös nostoja mm. Nuorten turvatalojen someen ja sitä käytetään erilaisten kirjoitusten pohjana, joilla tehdään nuorten ajatuksia näkyviksi.

MIKÄ ON NUORTEN TURVATALO?
Nuorten turvatalot antavat apua ja tukea nuorille ja heidän perheilleen guuma- ja kriisitilanteissa nopeasti ja maksutta, hetimitä sekä turvataloilla. Apua saa esimerkiksi perheen osallisuuden, yksinäisyyteen ja muihin ihmissuhteisiin tai haasteisiin päivärytmisä ja opiskelussa. Tarjoamme tukea myös omilleen muuttamisessa ja itsenäiseen elämään siirtymisessä.

ENNAKKOLUULOT JA STEREOTYPIAT; MITÄ NIILLÄ TARKOITETAAN?
- Ennakkoluulolla tarkoitetaan perusteetonta ennakkokäsitystä jostakin asiasta.
- Ennakkoluulo on käsitys, joka on luotu ennen ihmisen tai asian tutustumista.
- Usein ennakkoluulot johtuu tiedonpuutteesta. Kun emme tiedä, niin rupeamme olettaa ja yleistämään asioita.
- Ennakkoluuloja saattaa syntyä esimerkiksi sukupuoleen, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen, kansallisuuteen tai muihin henkilöön ominaisuuksiin liittyen.
- Ennakkoluulot voivat pohjautua esimerkiksi stereotyyppiin.
- Stereotyyptit ovat peleistettyjä ja yleistäviä mielipiteitä, käsityksiä, odotuksia, tulkintoja ja oletuksia ihmisryhmistä tai yksilöstä ryhmän jäsenenä.
- Stereotyyptit ovat usein tiedostamattomia, ja ne sisältävät negatiivisia tai positiivisia ennakkokäsityksiä.

MIKSI TÄMÄ KESKUSTELU NUORTEN KANSSA KÄYDÄÄN?
Jokaisella nuorella on oikeus osallistua ja vaikuttaa. Päätäjät, nuorten kanssa työskentelevät ja muut tahot voivat vain arvalla millaista on olla nuori 2020-luvulla. Nuorten ajatukset ja kokemukset ovat arvokasta tietoa, jonka avulla voimme yhdessä parantaa maailmaa.

FRÅGOR TILL DISKUSSIONEN

- Före panelen är det bra att planera frågor med hjälp av vilka diskussionen förs vidare.
- När vi planerar frågor kan vi fundera på vad vi vill att de unga ska berätta för oss, vilka budskap vill vi föra vidare från denna panel? Hurdan förändring önskar de unga? Hurdana upplevelser har de unga?
- Bestäm vilka 3 frågor som är viktigast för panelen och som ni absolut vill att de unga ska svara på.
- Dessutom lönar det sig att på förhand fundera på hjälpfrågor som ni kan använda som stöd för diskussionen och för att föra diskussionen vidare.

HJÄRTAT I E-PANELEN ÄR DE UNGAS DISKUSSION

Varje deltagare har en viktig roll i att denna diskussion lyckas

LEDA DISKUSSIONEN

Moderatorernas uppgift är att leda diskussionen och säkerställa att det är tryggt för alla att delta och att alla deltagare får sin röst hörd.

Varje ung person deltar i diskussionen på sitt eget sätt och enligt sina egna resurser. En del unga skriver några långa, välformulerade meddelanden i diskussionen där de har granskat ämnet på ett mångsidigt sätt. Andra svarar kort på de frivilligas frågor. Någon kan föredra att vara observatör och delta genom att gilla andras meddelanden och kommentera kort. Allas deltagande är viktigt och värdefullt.

ATT SVARA PÅ MEDDELANDEN

- Deltagarna i e-panelen har gett mycket bra respons på att deras meddelanden har besvarats, vilket har gett dem en upplevelse av att bli hörda. Det är bra att hålla fast vid aktiva svar och tilläggsfrågor.
- Det är dock inte bra att ställa för många nya frågor samma dag eller mycket nära varandra. Det är bra att ge deltagarna utrymme och tid att svara på en ny fråga eller reagera på en ny tanke.
- Moderatorerna deltar i diskussionen med signatur. Signaturerna kan ha formen förnamn_organisationens namn/förkortning.

EXEMPEL PÅ HUR MAN SVARAR PÅ ETT MEDDELANDE

Ansku_FRK

Hej, Blomkruka! Det är tråkigt att höra att saker och ting har hopat sig och på så sätt belastat dig. Det är fint att höra att din situation har blivit lättare och att du orkade kämpa vidare i den svåra situationen <3 Har du några tankar om hur vi skulle kunna öka förståelsen för ensamhet? Eller finns det några tjänster eller metoder som du tror skulle vara till hjälp i motsvarande situationer?

Susanna_FRK

Hej JK! Du har rätt, det är väldigt tråkigt när man inte får lära känna sina klasskamrater i den vanliga närundervisningen på grund av att det ordnas så mycket distansundervisning. Jag tror att väldigt många nya studerande är i samma situation och det skulle vara bra om skolorna tog tag i det här och ordnade möjlighet att lära känna klassen till exempel via distansförbindelser. Vad tänker du, borde skolan ordna sådana här lektioner?

ATT BEAKTA VID DÅ MAN LEDER DISKUSSIONER

- Även om det är viktigt att höra och beakta de ungas upplevelser i e-panelen, är e-panelen ändå inte en plats där sådana frågor behandlas i detalj på individnivå.
- Man kan leda diskussionen vidare från den ungas upplevelse till exempel genom att fråga om personen har fått hjälp i situationen eller hurdan hjälp personen skulle ha behövt.
- Om den unga tydligt vill berätta mer om sin egen situation kan hen försiktigt hänvisas till exempel till chatten Sekasin eller samtalshjälp vid de Ungas skyddshus.

EXEMPEL PÅ SVAR

Frivillig_FRK:

Dina upplevelser låter väldigt tunga! Ingen borde hamna i en sådan situation. Om du känner att du vill prata mer om dina personliga upplevelser och få hjälp i din situation, kan du kontakta de Ungas skyddshus eller chatten Sekasin. Skyddshusen ger samtalshjälp med låg tröskel just i sådana här frågor utan remiss och snabbt.

I chatten Sekasin kan man diskutera anonymt på du och jag i en chattediskussion. Men om vi funderar på din situation på en lite mer allmän nivå, hur skulle du vilja att läroanstalterna skötte sådana situationer?

EXEMPEL PÅ HJÄLPFRÅGOR

- Det att moderatorerna ställt närmare frågor om ett ämne har fått beröm av de unga och fört diskussionen vidare.
- Då panelen förbereds är det bra att sammanställa en lista över eventuella hjälpfrågor man kan ställa till de unga i takt med att diskussionen framskrider.

Hurdana upplevelser har ni av XXX?

Hur önskar ni att XXX skulle ändras?

Om du hade en trollstav som kunde förbättra något, vad skulle det vara?

ATT UPPMUNTRA TILL DIALOG

- I en e-panel är det bra att uppmuntra de unga att kommentera varandras meddelanden, inte bara att svara på de frivilligas frågor.
- När en deltagare till exempel berättar om ett förbättringsförslag, en bra eller dålig upplevelse kan du uppmuntra andra att kommentera till exempel genom att skriva:

"Här hade Blomkruka ett förslag på hur man kunde göra skolorna tryggare! Hen föreslog att lärarna och eleverna tillsammans skulle gå utbildningar i tryggare rum och göra upp gemensamma regler. Ett par gånger om året skulle det ordnas en anonym enkät och någon utomstående skulle gå igenom resultaten med klassen.

Sedan skulle situationen kunna rättas till. Vad tycker ni andra om det här? Skulle detta fungera? "

ATT SKRIVA I E-PANELEN

- I diskussionen i e-panelen kan man skriva meddelanden under hela den tid diskussionen är öppen. Ungdomarna kan skriva meddelanden till exempel sent på kvällen, tidigt på morgonen eller när som helst däremellan.
- E-panelen är dock ingen chattdiskussion där frivilliga borde svara genast när ett meddelande dyker upp i diskussionen.
- E-panelen påminner om ett traditionellt diskussionsforum där man svarar på andras meddelanden och skriver nya inlägg när det passar en själv.

E-PANELEN INLEDS OCH AVSLUTAS

Inleds:

Det lönar sig att fästa uppmärksamhet vid det meddelande som inleder diskussionen. I meddelandet är det bra att summera vad diskussionen syftar till, var materialet finns och påminna om reglerna för diskussionen.

Avslutas:

När panelen avslutas är det viktigt att kontrollera att man har reagerat på de ungas meddelanden, om det är väsentligt med tanke på budskapet. I det här skedet kan man ännu uppmuntra deltagarna att berätta om de ännu har något att tillägga kring ämnet.

Därefter skriver man ett sista meddelande i panelen där man tackar för deltagandet, berättar vad som händer närmast samt hur intyg och ersättningar skickas.

EXEMPEL PÅ INLEDANDE MEDDELANDE

Hej alla!

Det är fantastiskt att du deltar i e-panelen! I den här panelen diskuterar vi ensamhet och frågor som har att göra med det, till exempel hur ensamhet upplevs och vilka effekter den har och hur vi skulle kunna förebygga ensamhet. Här i e-panelen får ni förutom med mig, Ansku, som är praktikant vid de Ungas skyddshus, också diskutera med en rad andra samtalspartner.

För att diskussionen ska vara trevlig för alla ska vi komma ihåg att följa reglerna för tryggare rum, eftersom alla om dessa följs kan berätta om saker och diskutera ämnet utan rädsla för mobbning eller trakasserier. Alla har rätt att berätta om och diskutera ämnet, varje deltagare respekteras och uppskattas. Du kan berätta om dina egna upplevelser, men det är inte obligatoriskt! Man får också diskutera saker på ett allmänt plan :)

Vi har en vecka tid att diskutera. Det skulle verkligen vara trevligt om ni deltog i diskussionen flera gånger, enligt era egna tidtabeller. Vi som leder diskussionen i e-panelen deltar dagligen i diskussionen.

EXEMPEL PÅ AVSLUTANDE MEDDELANDE

”Vår diskussion om ämnet regnbågsunga i e-panelen har nu avslutats. Tack så mycket till alla deltagare, ni har lyft fram mycket bra och viktiga synpunkter på ämnet! <3

Till följande skriver vi ett slutligt utlåtande om panelen som vi lägger upp här så att alla kan se det. I det slutliga utlåtandet summeras de viktigaste punkterna i diskussionen. Vi kommer också att göra inlägg om diskussionen på E-panelens Instagramkonto, @digiraadit.

När alla paneler kring detta tema har avslutats skriver vi vid de Ungas skyddshus en sammanfattning av dem som vi skickar vidare till aktörer som behöver känna till vad ungdomarna tänker. Ni hittar sammanfattningen på adressen punainenristi.fi/digiraati/XXX

Och hej! Kom ihåg att anmäla er till följande e-panel eller kom med som frivilliga och ordna e-paneler tillsammans med oss! Anmälningar bit.ly/digiraati.

Ett stort tack till alla <3 <3 <3 ”

MINNESLISTA FÖR DEN EGNA TUREN*

- Anteckna dina turer
- Gå in och diskutera 2–3 gånger under dagen
- Bläddra igenom diskussionen och se till att inga meddelanden har förbisetts
- Svara på nya meddelanden.
- Lyft fram ett nytt perspektiv eller en ny fråga i diskussionen om det är tyst eller om endast ett perspektiv diskuteras.
- Om du får en känsla av att du inte riktigt vet vad du ska svara de unga eller om du vill ha fler händer i diskussionen, kontakta den person som ansvarar för e-panelen i din organisation.
- Kontakta genast andra moderatorer eller arbetstagare om det uppstår problem i diskussionen!
- Om du inte kan sköta din tur, meddela detta så snart som möjligt så att någon annan kan sköta turen för din räkning.
- Om du sköter den inledande turen i panelen, skriv ett inledande meddelande i panelen genast på den första morgonen eller redan föregående dag.
- Om du sköter den sista turen i panelen, skriv på kvällen ett avslutande meddelande där du berättar vad som händer närmast och tackar deltagarna.

**används bl.a. av FRK:s frivilliga
i arbetet med E-panelen*

PROBLEMSITUATIONER I DISKUSSIONEN I PANELEN

PROBLEM- SITUATIONER OCH HUR MAN LÖSER DEM I DISKUSSIONERNA

- Ibland kan det i en diskussion i e-panelen uppstå situationer där någon av deltagarna bryter mot reglerna för diskussionen och principerna för tryggare rum.
- I första hand leds diskussionen så att deltagarna ges möjlighet att lära sig av sina misstag och rätta till dem.

EXEMPEL:

Blomkruka: "Hos oss har vi skött penningärendena så att jag betalar hälften och min partner hälften. Det har fungerat väldigt bra eftersom båda har haft nästan samma inkomster. Ibland måste vi lite ändra om någon av oss tillfälligt har mindre inkomster."

JK: "Det låter jättebra det där, din och din pojkväs system. Min pojkvän går aldrig med på att betala något annat än sina egna utgifter."

Blomkruka: "Jag har alltså ingen pojkvän!!! Men det låter väldigt tråkigt det där att inte alls gå med på att dela på utgifterna."

Frivillig_FRK: "Vänligen kom ihåg att hålla fast vid principerna för ett tryggare rum och reglerna för vår diskussion, gör inga antaganden om till exempel andras kön eller relationsformer. Har du Blomkruka några tips att ge om hur du och din partner har lyckats komma så bra överens om hur ni sköter er ekonomi? Något som till exempel JK skulle kunna utnyttja tillsammans med sin partner?"

JK: "Förlåt! Jag fattade inte ens att jag gjorde ett antagande! Jag skrev bara i all hast och koncentrerade mig inte tillräckligt! Men absolut, jag tar gärna emot tips!"

DIALOG

- I en sådan situation som beskrivits ovan är det inte nödvändigt att radera meddelandena, eftersom ärendet har skötts i dialog.
- I det här exemplet är det särskilt viktigt att den frivilliga som leder diskussionen har märkt att någon brutit mot reglerna och påmint om att reglerna ska följas.
 - Eftersom den deltagare som brutit mot reglerna har bett om ursäkt för sitt beteende och den deltagare som antagandet berörde inte har uttryckt att ärendet borde behandlas mer, kan problemet anses vara löst.
- Om det uppstår sådana här situationer i diskussionen är det bra att lämna dem synliga. Det gör utrymmet tryggare om alla vet att reglerna verkligen följs.

ATT RADERA ETT MEDDELANDE

- Ibland kan det i en diskussion uppstå situationer som man inte kan lösa genom dialog. Som diskussionsledare har du möjlighet att moderera diskussionen. Om någon skriver ett meddelande där personen går till attack mot andra deltagare eller personer till exempel på grund av hudfärg, sexuell läggning, kön eller någon annan egenskap, kan du radera meddelandet och påminna deltagarna om att ni i panelen följer principerna för tryggare rum och reglerna för diskussionen.
- Om det också fanns en bra poäng i det meddelande som bröt mot reglerna, kan de ändå lyftas fram i diskussionen. När du raderar ett meddelande, ta en skärmdump av meddelandet eller skriv ner det någonstans ifall du ännu måste eller vill återkomma till ärendet senare

EXEMPEL:

Frivillif_FRK

I den här diskussionen följer vi principerna för tryggare rum och reglerna för diskussionen. Vi pratar inte respektlöst om andra deltagare i diskussionen eller andra grupper av människor. Diskussionen i e-panelen ska vara trygg för oss alla. För att delta i diskussionen förutsätts att reglerna följs. Reglerna finns under punkten Material. Det meddelande som bröt mot reglerna har raderats ur diskussionen. I meddelandet fanns dock ett mycket bra input som kan diskuteras, bara man kommer ihåg att följa reglerna. Vad anser ni, på vilka sätt skulle man kunna öka integrationen av invandrarungdomar?

Om regelbrottet inte är iögonenfallande behöver meddelandet inte raderas, men man kan Påpeka saken eller be att personen som skrivit det att själv redigera det så att det följer reglerna.

STÖD OCH AVLASTNING

- Den som leder diskussionen behöver eller får aldrig lämnas ensam i en situation där det uppstår problem. Om det i diskussionen uppstår en situation där du inte är säker på hur du ska gå till väga ska du genast kontakta den person som ansvarar för e-panelen i din organisation.
- Ibland kan man fundera på problemsituationer även om situationen har skötts väl och enligt anvisningarna. Om du märker att du funderar på om situationen kunde ha skötts på ett annat sätt eller om du inte förstår varför den sköttes på det sätt den sköttes, kontakta den person som ansvarar för e-panelen. Det är viktigt att gå igenom och diskutera de problem som uppstått under diskussionen som grupp. Dessutom kan situationerna också gås igenom i ett avlastningssamtal med ansvarspersonen.

SLUTTUTTALANDE

SLUTUTTALANDE OM E-PANELEN

- Ett slututtalande sammanställer diskussionen i e-panelen och gör de ungas röster hörda. Uttalandena publiceras på webbplatsen E-panelen. Dessutom är det bra att i mån av möjlighet lyfta fram meddelanden i e-panelen till exempel i kommunikationen.
- **Ett slututtalande är inte en dokumentation av diskussionen, utan den sammanställer de viktigaste punkterna.**
- Under panelens gång bestämmer man vem som ansvarar för att skriva slututtalandet.
- **Dela också slututtalandet i dina egna nätverk om du upplever att ämnet kan intressera dem!**

VIKTIGA TIPS FÖR ATT SKRIVA ETT SLUTUTTALANDE

- Locka med rubriken: vilket var de ungas centrala budskap?
- Berätta genast i början om det intressantaste och viktigaste resultatet av diskussionerna.
- Kom ihåg följande när du skriver: **Vad önskar du av läsaren? Varför borde läsaren intressera sig för meddelandet?**
- Strukturera texten: ett eget stycke för varje ämne.
- Rubricera texten med intressanta mellanrubriker.
- **Använd citat från unga**, men med eftertanke: de får inte ersätta en text.
- I slutet anges viktiga uppgifter om e-panelen, ämnet och antalet deltagare.

PÅVERKANSKOMMUNIKATION

- Det kan finnas ett färdigt ändamål för slututtalandet om e-panelen, där avsikten är att det ska utnyttjas. Dessutom lönar det sig att fundera på hur och var de tankar som ungdomarna framfört i e-panelen kan lyftas fram.
- Vilka är våra viktigaste målgrupper och varför skulle de intressera sig för ämnet?
- Under och efter panelen uppdateras våra tankar utifrån diskussionerna.
- Har det i diskussionerna framkommit en ny aktör eller ett nytt problem som vi inte kunde beakta i planeringen?
- **Fråga i slutet av panelen också de unga vart de vill att budskapet i diskussionerna ska förmedlas.**
- **Uppföljning av resultaten:** åtgärderna och deras antal samt eventuella svar antecknas.
- När åtgärder för påverkanskommunikation har vidtagits uppdateras resultaten av påverkanskommunikationen i slututtalandet för kännedom till de unga.

Handboken för moderatorer har producerats av
De Ungas skyddshus vid Röda Korset